

Довідка
щодо впровадження проектів міжнародної технічної
допомоги та грантових програм в Чернігівській області

Міжнародна технічна допомога (МТД) – ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються донорами на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 №153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» затверджено Порядок, який визначає процедуру залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, в тому числі державної реєстрації, моніторингу проектів (програм), акредитації виконавців (юридичних осіб - нерезидентів).

Міжнародна технічна допомога може залучатись у вигляді:

- будь-якого майна, необхідного для забезпечення виконання завдань проектів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні;
- робіт і послуг;
- прав інтелектуальної власності;
- фінансових ресурсів (грантів) у національній чи іноземній валюті;
- інших ресурсів, не заборонених законодавством, у тому числі стипендій.

Чернігівська обласна державна адміністрація приділяє значну увагу підвищенню інвестиційної привабливості регіону, зосереджуючи свої зусилля на розвитку міжнародного співробітництва, створенню сприятливих умов для ведення бізнесу.

Поліпшення бізнес клімату та активізація інвестиційних процесів визначені облдержадміністрацією як стратегічні напрями розвитку регіону.

В умовах обмеженості бюджетного фінансування значна увага приділяється залученню позабюджетних ресурсів, міжнародної технічної допомоги, грантів тощо.

Чернігівська обласна державна адміністрація виступає бенефіціаром Проектів: ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду - III фаза», ЄС «Українська регіональна платформа громадських ініціатив», ЄС/SUDEP «Модернізація вуличного освітлення у м. Мена».

Проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду – III фаза» впроваджується в області з 02.10.2014 року після підписання трьохсторонньої угоди про партнерство між Чернігівською обласною державною адміністрацією, Чернігівською обласною радою та Програмою розвитку Організацій Об'єднаних Націй. Термін дії угоди до 31 березня 2018 року.

Третя фаза Проекту здійснює фінансову підтримку громад у реалізації мікропроектів і включає два компоненти - сільський та муніципальний.

Значна увага приділяється відновленню соціальної та комунальної інфраструктури у пріоритетних сферах: охорони здоров'я, управління водними ресурсами, покращення управління житловим сектором, енергоефективності і місцевого економічного розвитку.

Зокрема, у третій фазі Проекту взяли участь:

➤ з реалізації інфраструктурної складової: Бахмацький, Бобровицький, Городнянський та Срібнянський райони.

Всього 16 мікропроектів, а саме:

- будівництво вуличного освітлення в селах Гайворон, Матіївка та Бахмач Бахмацького району, Солонівка та Півнівщина Городнянського району;
- будівництво водогону в с. Никонівка Срібнянського району;
- капітальний ремонт (заміна вікон на металопластикові) в навчально-виховному комплексі (НВК) с. Городище Бахмацького району, в школах с. Ярославка Бобровицького району, Бутівка, Лемешівка Городнянського району, Горобіївка, Гурбинці Срібнянського району;
- капітальний ремонт ФАПів в селах Рудківка та Козацьке Бобровицького району та Савинці Срібнянського району;
- реконструкція системи опалення з установкою піролізного котла в навчально-виховному комплексі с. Нова Басань Бобровицького району.

➤ на умовах співробітництва територіальних громад: Борзнянський, Варвинський, Прилуцький та Семенівський райони. Реалізуються 4 мікропроекти, що пройшли узгодження з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та передбачають співпрацю між сільськими радами в рамках Закону України «Про співробітництво територіальних громад». А саме:

- капітальний ремонт (заміна вікон на металопластикові) в школах с. Озеряни Варвинського району, М. Дівиця Прилуцького району та в дошкільному навчальному закладі (ясла садок) №6 «Сонечко» комбінованого типу Семенівської міської ради Семенівського району;
- проведення енергозберігаючих заходів та придбання медичного обладнання у лікарні с. Комарівка Борзнянського району.

Станом на 01.05.2017 реалізовано 17 мікропроектів. Зокрема, впроваджені енергозберігаючі заходи у 6 школах, у 2 НВК і дитячому садку, проведено реконструкцію вуличного освітлення в 5 селах, покращена якість медичних послуг у 2 селах, збудовано один водогін.

➤ муніципальний компонент у містах Ніжин та Прилуки - сприяє розвитку відповідних інституцій, зокрема ОСББ; підтримки мікропроектів з енергоефективності; розробки моделей відтворення задля вирішення проблем житлового сектору; впровадженню інноваційних технологій на місцевому рівні із забезпеченням кращого обслуговування житлового сектору; удосконалення місцевого самоврядування через впровадження інноваційних технологій на місцевому рівні в рамках ще одного із напрямків Проекту «Розумні міста».

Вже реалізовані спільні мікропроекти ПРООН з міськими радами: 5 ОСББ у м. Ніжин та 4 ОСББ у м. Прилуки. Проведено капітальний ремонт під'їздів житлових будинків (улаштування теплоізоляції стін, цоколю, водовідведення, заміна вікон тощо). Всі проекти спрямовані на заходи з енергозбереження.

Також реалізовані мікропроекти в школах №2 та №9 м. Ніжина, школі №6 та дитячому навчальному закладі №4 м. Прилуки. Проведено капітальний ремонт шкіл та ДНЗ (встановлено енергозберігаючі віконні та дверні блоки, ремонт внутрішніх туалетів).

Робота в цьому напрямі триває, реалізується ще 13 спільних мікропроектів ПРООН з міськими радами: 5 ОСББ і 3 – проекти «розумне місто» у м. Ніжин та 4 ОСББ і 1 – проект «розумне місто» у м. Прилуки.

Розпочата робота ще по 4 мікропроектах, залучаються 1 ОСББ у м. Ніжин, 2 – у м. Прилуки і 1 мікропроект «розумне місто» у м. Прилуки.

Впровадження мікропроектів сприяє налагодженню діалогу між представниками влади та громадами і в подальшому дозволить використовувати методологію співфінансування соціальної сфери.

Реалізовані мікропроекти підвищують якість надання послуг, зокрема за рахунок виконання енергозберігаючих заходів покращуються умови навчання дітей у школах, перебування у дитячих садках, та умови проживання населення: якість надання медичної допомоги, якість питної води тощо.

Загальною метою Проекту залишається сприяння сталому соціально-економічному розвитку на місцевому рівні шляхом посилення спільного управління та заохочення громадських ініціатив по всій території області.

Здійсненню демократичних змін сприяє участь області у реалізації **проекту «Українська регіональна платформа громадських ініціатив»**, метою якого є підтримка місцевих організацій громадянського суспільства, зокрема тих, що знаходяться у сільських та віддалених місцевостях.

У січні 2017 року, за результатами II конкурсу малих грантів перемогу здобули наступні п'ять громадських організацій та одна ініціативна група:

1. Громадська організація «Центр психолого-соціальної допомоги «Ресурс». Проект: «Точка опори 2».

2. Громадська організація «Центр допомоги особам, що постраждали в наслідок військових конфліктів «Чернігів»». Проект: «Школа Активного Ветерана».

3. Громадська організація «Еко МістоЧернігів». Проект: «Міжрегіональна громадська екологічна ініціатива «Лінея».

4. Громадська організація «Спілка жінок Куликівщини». Проект: «Жінка – фактор розвитку місцевих громад».

5. Ініціативна група «Освітні ініціативи Чернігівщини». Адміністратор проекту: Ніжинська міська громадська організація «Міра». Проект: «Децентралізація в освіті: нові підходи до неперервного професійного розвитку вчителів Чернігівщини».

6. Громадська організація «Центр взаємодії». Проект: «Студія соціальної анімації «Територія права».

1 лютого 2017 р. була проведена установча сесія для організацій-субгрантерів, якими підготовлені усі необхідні документи для підписання договору та запиту коштів на перший транш.

Організації-субгрантери поінформували громаду та цільову аудиторію про початок реалізації проектів, проводячи прес-конференції, брифінги, презентації тощо.

У березні п.р організації-субгрантери перейшли до більш активної фази реалізації проектів. Ними було проведено 23 заплановані заходи в рамках проекту за звітний період (семінари, тренінги, вебінари, флешмоби тощо).

В ході реалізації **проекту «Модернізація вуличного освітлення у м. Мена»** програми Європейського Союзу SUDEP «Підтримка міст Східного Партнерства в імплементації Планів дій сталого енергетичного розвитку (SEAP) в рамках Угоди Мерів» встановлено 331 світильник системи вуличного освітлення. Всього передбачається встановити 1403 світильники, а також оновити електромережі та щитові. Строк реалізації проекту продовжено по 25.09.2017 року.

Встановлення світлодіодних світильників заощаджує споживання електричної енергії на потреби вуличного освітлення та зменшує викиди CO₂ в атмосферу.

Модернізація вуличного освітлення дасть змогу провести роботи по забезпеченню якісного освітлення міста, зменшення експлуатаційних витрат на утримання мереж зовнішнього освітлення та підвищення рівня благоустрою міста.

Крім того, облдержадміністрація є територіальним координатором **проекту «Угода мерів – Схід»**. На сьогодні наявні 12 підписантів: 4 міста обласного значення (Чернігів, Ніжин, Прилуки та Новгород-Сіверський), 5 малих міст (Сновськ, Мена, Носівка, Городня та Корюківка) і 3 селища міського типу (Варва, Сосниця, Короп). Завдяки участі в Угоді мерів міста та селища мають можливість отримати позитивні досягнення у сфері реалізації проектів з використанням енергоефективних технологій, збільшення доступності енергії, поліпшення соціального та економічного добробуту.

З метою надання консультаційної та практичної допомоги малим та середнім підприємствам області Центром ресурсоефективного та чистого виробництва за підтримки Чернігівської обласної державної адміністрації у 2015-2016 роках проведено цикл семінарів (модулів) «Ресурсоефективне та чисте виробництво як інструмент підвищення конкурентоспроможності малих та середніх промислових підприємств Чернігівського регіону», що організовувався в рамках проекту Організацій Об'єднаних Націй з промислового розвитку (**ЮНІДО**) міжнародної програми «Екологізація економік країн Східного партнерства ЄС» EaP GREEN. Програма спрямована на досягнення кращих еколого-економічних показників шляхом скорочення споживання сировини та втрат ресурсів у процесі виробництва. В області створено Клуб РЕЧВ. По закінченню проведення семінарів-навчань учасників Клубу нагороджено сертифікатами від ЮНІДО (13 підприємств).

У сфері надання адміністративних послуг за результатами конкурсного відбору, в рамках реалізації проекту U-LEAD з Європою: «Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку» у січні 2017 року Кіптівською територіальною громадою було підписано Меморандум про співпрацю з компанією SKL International щодо отримання фінансування та технічної допомоги на створення центру надання адміністративних послуг.

Крім того, Чернігівська область є учасником Проекту **«Підвищення привабливості України і конкурентоспроможності регіонів»** програми **«Польська допомога для розвитку»**.

Передбачається реалізація проекту за 5-ма напрямками – залучення та обслуговування закордонних інвестицій, стратегічне планування регіонального розвитку, вдосконалення системи моніторингу та оцінювання, підтримка підприємництва, реалізація проектів з підтримки зростання конкурентоспроможності та підвищення потенціалу розвитку регіону. Проект реалізується в 7 областях: Житомирській, Черкаській, Чернігівській, Тернопільській, Київській, Львівській та Вінницькій та двох містах (Біла Церква, Коростень).

З метою пошуку потенційних інвесторів, залучення міжнародної технічної допомоги підготовлено перелік кредитних, грантових програм та програм міжнародної технічної допомоги, який розміщено на сайті Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Крім того, постійно висвітлюються новини щодо оголошених конкурсів та можливих грантів, також актуальна інформація розповсюджуються серед потенційних реципієнтів.

Для поглиблення міжнародної співпраці та забезпечення ефективної взаємодії з міжнародними організаціями у кожній адмінтериторії визначено уповноважених осіб з питань активізації діяльності із залучення позабюджетних коштів для покращення економічного та соціального розвитку області.

Приймається активна участь у наступних грантових програмах:

Проект людської безпеки Програми «Кусаноне» Міністерства Закордонних Справ Японії. У 2016 році переможцем Програми «Кусаноне» став КЛПЗ «Чернігівський обласний протитуберкульозний диспансер» з проектом «Туберкульоз – не вирок». У квітні п.р. підписано контракт про надання безвідплатної допомоги.

На сьогодні від районів області та м. Чернігова на участь у програмі «Кусаноне» подані наступні заявки:

1. Комунальний заклад «Чернігівський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» Чернігівської районної ради Чернігівської області з проектом «Оснащення медичним обладнанням лікарські амбулаторії загальної практики сімейної медицини, фельдшерсько-акушерські та фельдшерські пункти».

2. Комунальний лікувально-профілактичний заклад «Чернігівська центральна районна лікарня» Чернігівської районної ради Чернігівської області з проектом «Підвищення ефективності лікування та профілактики туберкульозу».

3. Ріпкинський районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з проектом «Районна Програма підтримки сімей та осіб, які опинились у складних життєвих обставинах на 2017-2021 роки».
4. КЛПЗ «Чернігівська обласна лікарня» з проектом «Забезпечення сучасного рівня допомоги хворим з патологією органів грудної клітки в Чернігівській області у КЛПЗ «Чернігівська обласна лікарня».
5. КЗ «Куликівська ЦРЛ» Куликівської районної ради з проектом «Перспективний підхід до комплексних рентгенологічних обстежень жителів Куликівського району».
6. Куликівська ЗОШ І-ІІІ ст. з проектом «Капітальний ремонт Куликівської ЗОШ І-ІІІ ст. (приміщення початкової школи)».
7. Ніжинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 Ніжинської міської ради (облаштування спортивного майданчика на території школи).
8. КЗОЗ «Менська центральна районна лікарня» з проектом «Забезпечення сучасним обладнанням КЗОЗ «Менська центральна районна лікарня».
9. Феськівська ЗОШ І-ІІ ступеня Менського району з проектом «Енергозберігаючі заходи та поліпшення санітарних умов у Феськівській ЗОШ І-ІІ ступенів».
10. Степанівський міжшкільний навчально-виробничий комбінат Менського району з проектом «Енергозберігаючі заходи та поліпшення санітарних умов у Степанівському МНВК».
11. Прилуцька спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №6 з поглибленим вивченням інформаційних технологій Прилуцької міської ради (оновлення бази мультимедійного забезпечення для запровадження Всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України»).
12. КЛПЗ «Носівська ЦРЛ ім. Ф.Я. Примака» з проектом «Придбання кабінетного флюорографу з цифровою обробкою зображення з цифровим рентгенівським приймачем в комплекті з принтером для друку рентгенівських зображень для КЛПЗ «Носівська ЦРЛ ім. Ф.Я. Примака» Носівської районної ради.
13. Відділом освіти Чернігівської райдержадміністрації підготовлено та відправлено заявки з проектом «Придбання мобільного інтерактивного комплексу кабінету фізики» для Київської ЗОШ, Хмільницького НВК, Киселівського НВК.
14. КЗ «Бахмацький районний центр медико-санітарної допомоги» Бахмацької районної ради Чернігівської області з проектом: «Реконструкція будівлі Бахмацької амбулаторії загальної практики сімейної медицини КЗ «Бахмацький районний центр медико-санітарної допомоги» Бахмацької районної ради Чернігівської області з впровадження заходів теплореновації по вул. Соборності, 32, м. Бахмач».
15. Центр первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) Прилуцького району з проектом «Покращення надання медичних послуг населенню Прилуцького району шляхом придбання медичного обладнання для амбулаторій Центру первинної медико – санітарної допомоги Прилуцького району».

16. Прилуцька центральна районна лікарня з проектом «Модернізація медичного обладнання Прилуцької центральної районної лікарні (придбання рентген-діагностичного комплексу та мамографу)».

17. КЗ «Удайцівський навчально-реабілітаційний центр» Прилуцького району з проектом «Крок за кроком до здоров'я», який передбачає установку спортивного обладнання на ігровому майданчику.

18. Ладанська селищна рада Прилуцького району з проектом «Придбання 4 одиниць спеціалізованої комунальної техніки», який забезпечить належний і безпечний стан утримання вуличних каналізаційних мереж селища Ладан.

19. КЛПЗ «Семенівська центральна районна лікарня» Семенівського району з проектом «Придбання цифрового флюорографа».

Обласним центром профілактики та боротьби зі СНІДом подані заявки до:

Міжнародного благодійного фонду «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні» (Альянс-Україна) з проектом: «Розбудова довгострокової системи надання комплексних послуг з профілактики ВІЛ/СНІДу, лікування, догляду та підтримки серед груп найвищого ризику та ЛЖВ в Україні». У 2016 році Центр отримав 6 персональних комп'ютерів.

Всеукраїнської мережі людей, які живуть з ВІЛ/СНІД за підтримки Центрів контролю та профілактики захворювань США в рамках Надзвичайного плану Президента США подолання ВІЛ/СНІДу (PEPFAR) з проектом: «Впровадження єдиної електронної системи епідеміологічного та клінічного моніторингу поширення ВІЛ інфекції (MIS VIL)». У I кварталі 2017 року отримано персональні комп'ютери (42 од.) та принтери (6 од.).

Громадськістю Сновського району було подано 11 заяв на **конкурс грантових проектів за підтримки благодійного фонду «Майбутнє Чернігівщини»**. Перемогли наступні проекти:

- «Соціальна реабілітація дітей та молоді з обмеженими можливостями» - для поїздок на міжнародний фестиваль дітей з обмеженими можливостями в Білорусь та в реабілітаційний центр м. Чернігів для розширення зв'язків;

- «Світлоформ muzik – формування світлого майбутнього українського музиканта» - для поїздки ансамблю «Мажор» Щорської дитячої музичної школи на конкурс «Україна має талант – діти» і закупівлю народних інструментів;

- «Щастя, коли поряд є можливість» - для закупівлі мультимедійного обладнання для Кучинівської базової школи для проведення навчання на більш якісному рівні.

Кожний проект отримав фінансування у розмірі 10 тис. грн.

Ініціативною групою громадських активістів Городнянського району розроблено проект «Городня-місто сили», що отримав грантову підтримку у **фонді «Британської ради»** у розмірі 15,0 тис. грн для розвитку силових секцій району. На кошти від гранту було придбано спортивний інвентар для силових видів спорту та спортивний одяг із логотипами проекту, а також організовувались змагання.

Городнянська школа мистецтв розробила та подала в квітні місяці 2016 року проект під назвою «Шляхами великого кобзаря», який успішно пройшов конкурс та отримав фінансування в розмірі 7000 гривень. Метою даного конкурсу було виїзд учнів школи до мальовничих місць с.Седнева та змалювання пейзажів. На кошти від гранту було придбано приладдя для малювання та оплачено транспортні витрати.

Також активістами Городнянського району в серпні місяці 2016 року було розроблено ряд проектів, два з проектів: «Сучасний історичний кабінет як запорука глибоких знань учнів» та «Городнянщина минула та сучасна. Погляд через роки» отримали підтримку у благодійному фонді «Майбутнє Чернігівщини». Розмір гранту для кожного проекту складає по 10,0 тис. грн.

У конкурсі **програми Поліція і спільнота Міжнародної організації IREX** мета якого вибудувати плідну співпрацю між поліцією та громадськістю, шляхом зустрічей представників місцевої поліції та громадськості на базі бібліотек та інших публічних платформ, прийняли участь: Чернігівська міська центральна бібліотека ім. М.Коцюбинського та Чернігівська міська бібліотека для дітей ім. О.П.Довженка. Бібліотеками проведені заходи на теми: "Поліція і громадськість: шляхи взаємодії", «Поліція і спільнота у дії», «Нова поліція застерігає», «Дорожня азбука малюкам», «Місто безпечне», «Моя нова поліція-моя безпека», «Багато людині кожній знати правила дорожні», «Веселий пішохід» тощо. Розмір кожного гранту 8,0 тис. грн.

На участь у **міні – грантовій програмі «Старший брат»** благодійної організації «Львівська освітня фундація» мета якої - підтримати дитину героя АТО через регулярні цікаві освітні заходи, корисне дозвілля та спілкування з наставником, направлені заявки:

- на підтримку Самойленко Дар'ї, яка проживає в с. Валки Прилуцького району і є дитиною загиблого в АТО Потієнка Анатолія Юрійовича;
- керівником Талалаївського районного благодійного фонду «Прогрес» Смалько Олександром Сергійовичем.
- на підтримку сина загиблого Бойка В.А. Бойка Максима Валентиновича, м. Прилуки.

На **конкурс мікропроектів від Посольства Німеччини в Україні**, спрямований на поліпшення базових потреб бідних і найбільш вразливих верств населення, подано заявку від КЗ «Куликівська ЦРЛ» Куликівської районної ради з проектом «Стоматологічна допомога бідному сільському населенню»; Олександрівської територіальної громади з проектом «Оптимізація системи обігріву школи із запровадження енерго- і теплозберігаючих технологій» в с. Олександрівка Корюківського району та ОСББ «Бульварний2/15300» Корюківського району з проектом «Корюківка до енергоефективності». На даний час заявки знаходяться на розгляді.

Випускник Ніжинської гімназії №16 Ніжинської міської ради подав документи для навчання в **Університеті інформаційних технологій та менеджменту в Жешуві (Польща)**.

Учні 9-х класів Ніжинської загальноосвітньої школи I-III ступенів №10 Ніжинської міської ради Чернігівської області, зареєструвались у **Програмі Competitive College Club**, яка є колективною платформою та консультує вступників до вищих навчальних закладів Сполучених Штатів протягом усього процесу подачі документів.

У програмі безкоштовного доступу до власних продуктів компанії **Grammarly**, яка надає українським громадським організаціям річний доступ до автоматизованої перевірки англійських текстів і безкоштовну послугу вичитки обмеженого обсягу тексту носіями мови, взяв участь Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя.

У Конкурсі бізнес проектів для молоді **Diamond Challenge for High School Entrepreneurs** від Університету штату Делавар (**University of Delaware USA**) взяли участь учні: Бобровицької гімназії Бобровицької районної ради; спеціалізованої загальноосвітньої середньої школи №1 з поглибленим вивченням іноземних мов м. Чернігова; Чернігівського колегіуму № 11 Чернігівської міської ради; Чернігівського ліцею № 32 Чернігівської міської ради.

У конкурсі освітніх проектів з питань зміни клімату та адаптації у рамках програми **«Climate Forum East II» (CFE II)**, який реалізується за підтримки ЄС брали участь: Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя з проектом на тему: «Кліматичні зміни на Чернігівщині: регіональні особливості, наслідки, ризики, моделі адаптації» та Чернігівський національний технологічний університет з проектом на тему: «Думай екологічно, споживай свідомо, живи зелено», але переможцями не стали.

Дошкільний навчальний заклад №8 центру В.О. Сухомлинського Прилуцької міської ради, Н-Сіверський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад I ступеня «Дзвіночок», Дошкільний навчальний заклад №1 комбінованого типу «Світлячок» Борзнянської міської ради, Дягівська загальноосвітня школа I-III ступенів Менської районної ради та Остерська гімназія Козелецької районної ради увійшли у десятку переможців **Всеукраїнського конкурсу зі створення всеукраїнської мережі екологічної освіти «10x10»** 2016 року у номінації «Дошкільний навчальний заклад» та «Загальноосвітній навчальний заклад». Нагородження переможців відбулось 7 вересня 2016 року в м. Київ під час науково-практичної конференції «Модернізація ЖКГ – основа забезпечення належного рівня якості життя та сталого розвитку громад», на якій керівники закладів отримали дипломи та спеціальний кубок від організаторів виставки.

У програмі **CrossCulture** обміну Інституту міжнародних відносин IFA за сприяння німецьких дипломатичних місій, яка пропонує молодим фахівцям пройти стажування у Німеччині та отримати професійний досвід подали заявки працівники Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації та комунального закладу «Організаційно-методичний центр контролю та технічного нагляду закладів культури і туризму» Чернігівської обласної ради.

На конкурс студентських есе «Багато мов - один світ» за результатами якого кращі студенти відвідають Всесвітній молодіжний форум у Нью-Йорку подали заявки студенти Чернігівського кооперативного коледжу та Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

У конкурсі «Видатні українці Канади» прийняли участь учні загальноосвітніх навчальних закладів Ніжинської, Остерської, Козелецької міської ради, Борзнянської і Менської районної ради та студентка I курсу Академії Державної пенітенціарної служби.

У літературному конкурсі талантів видавництва «ОВК» взяли участь:

Луцюк Леонід Прокопович, викладач загальноосвітніх дисциплін Остерського коледжу будівництва та дизайну (з рукописом «Кайдани сховища» в номінації «Літературно-художній твір»);

Скидан Микола Олексійович, викладач суспільних дисциплін Остерського коледжу будівництва та дизайну (з рукописом краєзнавчої розробки «Історія Остерщини»).

Карпенко Ірина Павлівна, начальник загального відділу Срібнянської РДА (у номінації «Наукові твори (юриспруденція, філософія, економіка тощо)»).

На Всеукраїнський конкурс «Неймовірне село України 2017» подані заявки від сіл Гайворон, Бахмач, Тиниця та Курінь Бахмацького району.

На конкурс «Невеликий грант» Посольського фонду США зі збереження культурної спадщини подано заявку управлінням культури та туризму Ніжинської міської ради з проектом «Реставрація та часткове відновлення музейного комплексу «Поштова станція» (м. Ніжин). На даний час заявка прийнята, знаходиться на розгляді.

У конкурсі для підтримки демократичного розвитку, економічного розвитку і реформування енергетики в Україні Посольства Великобританії за рахунок фонду «Глобальна Британія» взяли участь:

- Департамент економічного розвитку облдержадміністрації з проектом: «Запровадження стандартів професійного залучення та супроводу інвесторів відповідно до міжнародних практик в органах місцевої виконавчої влади та самоврядування».

- ГО «Ніжинська агенція регіонального розвитку» (Ніжинський район) - концепція проекту «Влада та громада: інновації для розвитку».

Чернігівською міською радою надіслано заявку до **GIZ GmbH (Німецьке товариство з міжнародного розвитку)** щодо підбору та залучення інтегрованого спеціаліста. Основною метою залучення інтегрованого спеціаліста є створення міського агентства з питань розвитку (інститут міста) в Чернігові у співпраці з Чернігівською міською радою та містом-партнером Меммінген.

Крім того, подана та узгоджена з містом-партнером, заявка до участі в «Пакеті для швидкого запуску Україна», який надається в рамках проекту «Партнерства з містами України» за підтримки ТОВ Engagement Global/Сервісною службою Міста в Єдиному Світі (EG/SKEW).

Проекти перебувають в стадії розгляду.

Куликівським районним будинком культури спільно з ГО «Спілка жінок Куликівщини» подано заявку на конкурс **«Громада, що навчається: трансформація конфліктів в Україні та Молдові»** для підтримки ініціатив організацій громадянського суспільства з проектом «Активні громадяни – успішні громади».

На участь у **Програмі Територіального Співробітництва Білорусь – Україна** надіслані заявки від Чернігівської обласної асоціації сільського зеленого туризму «Сіверянські обереги» з проектом «Стійкий транскордонний туризм – стійкий розвиток прикордонних територій» та м.Прилуки «Мобілізація малого бізнесу транскордонних регіонів». На даний час заявки знаходяться на розгляді.

Відділом економіки Прилуцької міської ради подано заявку на участь у **конкурсі міжнародних нагород Ради Європи «Приз Європи»** (Прапор Європи).

Заступником міського голови м. Прилуки Сивенком О.І. подано заявку на **конкурс інженерних стартапів Vernadsky Challenge 2017** у сфері муніципального транспорту.

На **конкурс програми Urban Action**, яку організовують Британська Рада та Goethe-Institut в Україні спільно з освітньою платформою CANactions від м. Прилуки подано дві заявки.

Агенцією розвитку Вроцлавської агломерації (Польща) у співпраці з Прилуцькою міськрайонною організацією Товариства Червоного Хреста України, відділом економіки міської ради подано на **конкурс Міністерства закордонних справ Польщі «Польська допомога для розвитку 2017»** проектну заявку за напрямом соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

На **конкурс спільних українсько-польських науково-дослідних проектів** подано заявки науковцями Чернігівського національного технологічного університету для їх реалізації у 2017-2018 роках за такими напрямками: комп'ютерні та новітні виробничі технології; енергетичний менеджмент та енергоефективність; соціальні та гуманітарні науки; нові речовини та матеріали.

На сайті Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації в рубриці «Гранти міжнародної технічної допомоги» постійно висвітлюються актуальні грантові програми та розміщений каталог донорських організацій. Подавати заявки для участі можливо як на постійній основі, так і за визначеним терміном.